

VOORSTEL

zaaknummer: 438933
afdelingsnaam: Griffie
steller: P.M.H. van Ruitenbeek, griffier
onderwerp: Stappenplan integriteitsmeldingen 2018

Voorstel

1. Vast te stellen het Stappenplan integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers 2018 gemeente Hilversum zoals beschreven in bijlage 1.
2. In te trekken het stappenplan onderzoek en registratie integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 18 november 2015.

Samenvatting

De gemeenteraad van Hilversum heeft op 16 september 2015 gedragscodes vastgesteld voor volksvertegenwoordigers en voor het college van burgemeester en wethouders. In deze gedragscode wordt aangegeven dat er nog een of meer nadere regelingen aan de raad kunnen worden aangeboden die betrekking hebben op de situatie dat er melding wordt gemaakt van een mogelijke integriteitsschending. Op 18 november 2015 is door de raad de regeling stappenplan onderzoek en registratie integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers vastgesteld. Inmiddels is het stappenplan in twee gevallen toegepast. Het presidium heeft gevraagd om op basis van de opgedane ervaringen een nieuwe versie aan de raad aan te bieden waarin verbeteringen zijn aangebracht. Deze versie ligt thans voor.

Inleiding

Voor u ligt de herziene versie van het stappenplan integriteitsmeldingen. Dit is de tweede versie van het stappenplan waarin een aantal wijzigingen is aangebracht die gebaseerd zijn op de ervaringen met twee meldingen die in de afgelopen bestuursperiode zijn behandeld.

Probleemstelling/doel

De gemeente Hilversum heeft integriteit hoog in het vaandel staan. Sluitstuk van het integriteitsbeleid is het regelen van de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan het onderzoek dat plaatsvindt als er een zogenaamde integriteitsmelding wordt gedaan. De burgemeester speelt hierin op grond van artikel 170 lid 2 Gemeentewet een belangrijke rol. Meldingen dienen op adequate wijze te worden onderzocht en tot een oordeel te leiden over het wel of niet aanwezig zijn van een schending van de integriteit. De gemeenteraad van Hilversum is aan het eind van het onderzoek aan zet om een oordeel te geven over de uitkomsten van het onderzoek.

Argumenten

1.1 Up-to-date

In het stappenplan zijn de ervaringen van de vorige twee meldingen verwerkt. Een regeling voorziet echter nooit in alle denkbare situaties. Om die reden blijft het presidium aan zet om te klankborden met de burgemeester in die situaties waarin het stappenplan niet voorziet.

1.2. *Wijzigingen*

In het stappenplan zijn een aantal wijzigingen opgenomen. Het gaat daarbij onder andere om de volgende wijzigingen (niet uitputtend):

Melding

- toegevoegd is dat de burgemeester zelfstandig een onderzoek kan starten als hem van buitenaf informatie bereikt of op basis van eigen waarnemingen
- de melding vindt voortaan schriftelijk plaats omdat gebleken is dat mondelinge meldingen niet altijd eenduidig op papier te zetten zijn. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van de melding wordt daarmee nadrukkelijk bij de melder gelegd;

Eerste screening in plaats van vooronderzoek

- in het nieuwe stappenplan wordt gesproken over “eerste screening” in plaats van vooronderzoek. Doel is duidelijk te maken dat de rol van de burgemeester in deze fase relatief beperkt is. De burgemeester blijft zelf bepalen hoever de eerste screening gaat.
- Als het screeningsverslag eenmaal gereed is zorgt de burgemeester eerst voor een onderzoeksopzet en pas daarna benadert hij het presidium
- Er zijn enkele termijnen opgenomen waarbinnen bepaalde bevoegdheden kunnen worden uitgeoefend;
- Er is een regeling opgenomen voor het verstrekken van het screeningsverslag;

Feitenonderzoek

- De mogelijkheid om een interne commissie te benoemen is geschrapt.

Horen van betrokken getuigen

- Van de melder wordt medewerking verwacht aan het feitenonderzoek

Communicatie

- De verantwoordelijkheid blijft liggen bij de burgemeester. Er is een aanwijzing opgenomen voor de overige betrokkenen: zij spreken pas met de pers nadat de burgemeester dat heeft gedaan en dus niet zelfstandig.

Onderzoeksrapportage

- Het feitenonderzoek moet uitwijzen of -naar het oordeel van de onderzoekers- een integriteitsschending heeft plaatsgevonden;
- De burgemeester toetst of de conclusie van het feitenonderzoek kan worden gedragen door de inhoud van dat onderzoek;
- De burgemeester bespreekt het rapport eerst met het presidium en voegt een procesbeschrijving toe;
- De burgemeester kan gebruik maken van zijn bevoegdheid om in deze fase geheimhouding op te leggen;
- De gemeenteraad behandelt het rapport rechtstreeks in de raad en dus niet eerst in een commissie.

Registratieformulier

- Omdat het formulier in de praktijk niet wordt gebruikt is het niet meer toegevoegd aan het stappenplan.

1.3. *Proces om tot een nieuw stappenplan te komen*

Het stappenplan is ook deze keer opgesteld door de griffie. Er is nauw samengewerkt met de jurist binnen de ambtelijke organisatie die de onderzoeken heeft begeleid. In oktober 2017 is er in het presidium een discussiestuk aan de orde geweest. Op veel punten werd daarbij consensus gezocht en gevonden. Op een aantal punten zijn er verschillen van inzicht. Het stappenplan is een regeling die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Via een reguliere behandeling in de commissie economie en bestuur en aansluitend de gemeenteraad is er voor de raad alle gelegenheid om naar aanleiding van dit concept de regeling te bespreken en desgewenst aan te passen door het indienen van amendementen.

Kanttekeningen

1.1 Een stappenplan is een hulpmiddel, geen wondermiddel

In het herziene stappenplan zijn de ervaringen van de eerste twee meldingen zo goed mogelijk verwerkt. Het is echter duidelijk dat geen enkele melding hetzelfde is. Bij een volgende melding zal ongetwijfeld opnieuw geconstateerd worden dat het stappenplan niet in alle situaties kan voorzien. Om die reden is er voor de burgemeester ook nadrukkelijk de mogelijkheid opgenomen dat de burgemeester zaken met het presidium kan bespreken.

1.2 Stappenplan alleen inzetten als andere opties niet opportuun zijn

Met het vaststellen van het stappenplan heeft de gemeente Hilversum weer een adequate regeling voor die situaties waarin een integriteitsmelding wordt gedaan. De procedure en het onderzoek vragen de nodige aandacht en zorgvuldigheid van alle betrokkenen. In zijn algemeenheid is het van belang op te merken dat het doel van een integere overheid vooral ook kan worden bereikt door met elkaar te spreken over die gevallen waarin discussie kan ontstaan over integer handelen. Het doen van een melding is daarbij een *ultimum remedium*, ofwel de zwaarste beschikbare optie. Het is aan de melder om de afweging te maken welke manier van het bespreekbaar maken van een mogelijke integriteitsschending in een concrete situatie het meest gepast is.

Financiën, middelen & capaciteit

Voor de uitvoering van integriteitsonderzoeken zijn geen aparte financiële middelen opgenomen in de begroting. Eventuele meldingen worden dan ook bekostigd uit de post “bestuurskosten.”

Er is geen aparte ambtelijke capaciteit beschikbaar voor het begeleiden van onderzoeken. In de praktijk betekent dit dat ambtelijk andere werkzaamheden tijdelijk worden uitgesteld als er een integriteitsmelding in behandeling wordt genomen.

Uitvoering

Na besluitvorming door de raad, zal het stappenplan bekend worden gemaakt in het (elektronisch) gemeentebblad. Daarna treedt zij direct in werking.

Hilversum, 31 oktober 2017

Het Presidium,
de griffier,

de voorzitter

P.M.H. van Ruitenbeek

P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Stappenplan integriteit
2. Toelichting